

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת יפעת אונגר ביטון

התובע שרון צרפתי ע"י ב"כ עוה"ד יוסי אפל

נגד

הנתבעת אורות 2000 עיצובים בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד ברברה זוהיר

פסק דין

רקע

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

בפניי תביעה על סך 100,000 ₪ בגין הפרה נטענת של זכות היוצרים של התובע, על ידי הנתבעת. התובע הינו צלם במקצועו, שהוזמן ע"י מירב גור (להלן: "המעצבת") לצלם פרויקט אדריכלי (להלן: "הפרויקט") במסגרתו הוצגו וצולמו גופי תאורה שייצרה הנתבעת. לשיטתו, הנתבעת העתיקה חלק מצילומי הפרויקט (להלן: "הצילומים") שפורסמו בעמוד הפייסבוק של המעצבת, ופרסמה אותן באתר האינטרנט שלה, מבלי לקבל את רשותו ומבלי שנתנה לו קרדיט. מכאן התביעה.

טענות הצדדים

1. בחודש מאי 2020 גילה התובע כי הנתבעת עשתה שימוש בשש מהתמונות שצילם עבור הפרויקט, ופרסמה אותן באתר האינטרנט שלה, זאת, כאמור, ללא אישורו. לטענת התובע, התמונות נושא התביעה מהוות יצירה אמנותית כמשמעותה בסעיף 1 לחוק זכות יוצרים, תשס"ח – 2007 (להלן: "החוק"). התובע, כיוצר, השקיע מכישרונו, זמנו וכספו בהכנת היצירות והשלמתן. לטענתו, הנתבעת ידעה, או היה עליה לדעת, שהתובע הוא בעל זכות היוצרים בתמונות, כמי שעוסקת שנים רבות בתחום ומפרסמת פרסומים לציבור באמצעים שונים, והיה עליה לנקוט משנה זהירות כדי למנוע פגיעה בזכויות יוצרים.
2. התובע ציין כי הנתבעת, כחברה מסחרית המתמחה בעיצוב תאורה, פרסמה את התמונות באתר האינטרנט שלה הנוגע באופן ישיר לתחום העיצוב, ולכן השימוש שעשתה הנתבעת בצילומים הוא שימוש מסחרי, שמטרתו קידום העסק והפקת רווחים. עוד טען התובע כי מעשיה של הנתבעת מהווים התעשרות שלא כדין על חשבונו.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
- 2
- 3 .3 לטענת התובע, הנתבעת, במעשיה ו/או במחדליה, הפרה את הוראות החוק הבאות:
- 4 העתיקה את היצירות והפרה את סעיף 11(1) לחוק; פרסמה והפיצה את היצירות באופן
- 5 פומבי, והפרה את סעיף 13 לחוק; ביצעה שידור של היצירות, דרך הפצה ברשת
- 6 האינטרנט, בניגוד להוראות סעיפים 11(4) ו-14; הפרה את הוראות סעיף 11(5) השומר
- 7 לבעל זכות היוצרים את הזכות הבלעדית להציג יצירותיו לציבור.
- 8
- 9 .4 עוד טען התובע, כי למצער שימוש ביצירות מבלי לברר את זהות היוצר ולבקש את
- 10 הסכמתו המפורשת לעשיית שימוש ביצירה, עולים כדי עוולת הרשלנות לפי סעיף 35
- 11 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].
- 12
- 13 .5 התובע טען כי בנוסף לזכות היוצרים שלו, פגעה הנתבעת גם בזכותו המוסרית, בהתאם
- 14 לסעיפים 45-46 לחוק, הקובעים כי לתובע, כיוצר, הזכות המוסרית למתן קרדיט על שמו,
- 15 בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין. לשיטתו, הנתבעת הפרה את זכותו המוסרית
- 16 בכך שלא פרסמה את שמו בצמוד לצילומים.
- 17
- 18 .6 מוסיף התובע וטוען שפרסום היצירות מבלי לקבל על כך אישור, וכן אי מתן קרדיט, גרם
- 19 לו נזקים כלכליים. הוא עותר לפיצויים בסך 100,000 ₪ ללא הוכחת נזק, בהתאם לסעיף
- 20 56 לחוק.
- 21
- 22 .7 הנתבעת טענה שהתובע כלל לא הוכיח שצילם את הצילומים, ויתרה מכך לא הוכח כי הם
- 23 קניינו או יצירות מוגנות. התובע לא צירף את ההסכם עם המעצבת. לא זו אף זאת,
- 24 מדובר בפרויקט אדריכלי, בו הוצגו גופי תאורה המהווים יצירות של הנתבעת. לטענת
- 25 הנתבעת, לא ידעה על קיומו ועל זיקתו של התובע לצילומים, ומעולם לא הרשתה לו
- 26 לצלם ולעשות שימוש מסחרי בגופי התאורה שלה, שהם כשעצמם יצירות מוגנות.
- 27
- 28 .8 הנתבעת הוסיפה, שככל וייקבע כי התמונות עונות על הגדרת יצירה מוגנת, הרי שמדובר
- 29 בשימוש מותר ביצירה, בהתאם לסעיף 23 לחוק, הן מאחר ומדובר בתמונות אדריכליות
- 30 והן מאחר והתמונות פורסמו על ידי המעצבת בעמוד הפייסבוק העסקי שלה, הפתוח
- 31 לכלל הציבור, והמהווה מקום ציבורי. הנתבעת ציינה שבפרסום המעצבת שייכה את
- 32 התמונות לעצמה, תוך ציון שמם של כל המעורבים בפרויקט, אך לא ציינה את התובע
- 33 כמי שצילם את התמונות, לא הבהירה שמדובר ביצירה בלעדית שלו ולא הזהירה את
- 34 הנתבעת מפני שימוש בתמונות.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

1 עוד טענה כי בהתאם לסעיף 35 לחוק, כאשר מדובר ביצירה מוזמנת, אזי היוצר הוא בעל
 2 זכות היוצרים. לטענתה, עסקינן ביצירה מוזמנת ע"י המעצבת וע"י בעלי הבית שצולם.
 3 אליבא הנתבעת, יוצרי הפרויקט ובהם הנתבעת הם בעלי זכות היוצרים, והתובע הוא
 4 שפעל שלא כדין ושייך לעצמו את התמונות. זאת ועוד, התובע לא טען שקיבל זכות כדין
 5 להשתמש בזכותם, או בזכותה של הנתבעת.

6
7

8 10. לשיטתה נתבעת, מחקה את הצילומים מהאתר מיד עם פניית התובע. לגרסתה, היא עונה
 9 על הגדרת "מפר תמים" בהתאם לסעיף 58 לחוק, מאחר ולא ידעה, ולא היה עליה לדעת
 10 בנסיבות העניין, כי זכות היוצרים בצילומים שייכת לתובע, כאשר המעצבת לא הזכירה
 11 את שם הצלם, ומבלי שהיה על התמונות סממן כלשהו שיכול היה להצביע עליו.

12

דין והכרעה

13

14

האם הוכח כי התובע הוא הצלם?

15

16 11. הנתבעת, שבתחילה הכחישה כי התובע הוא היוצר, זנחה את הטענה בסיכומיה. למעלה
 17 מן הצורך אציין, כי התובע צירף את החשבונית שהוציא עבור צילום הפרויקט. כן צירף
 18 העתק קבצים, המוכיחים כי צילומי המקור בידיו. לטעמי, שני אלה, שלא נסתרו,
 19 מבססים די הצורך את המסקנה שהתובע הוא הצלם.

20

האם הצילומים מוגדרים כ"יצירה מוגנת"

21

22 12. סעיף 4(א) לחוק מגדיר באילו יצירות יש זכות יוצרים –
 23 "זכות יוצרים תהא ביצירות אלה: יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה
 24 אמנותית, יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי".

25

26 13. בסעיף 1 לחוק, מוגדרת יצירה אמנותית –

27

"לרבות רישום, ציור, יצירת פיסול, תחריט, ליטוגרפיה, מפה, תרשים, יצירה

28

אדריכלית, יצירת צילום ויצירת אמנות שימושית ובכלל זה (typeface)".

29

גם בפסיקה נקבע כי צילום נכנס תחת הגדרת יצירה שיש בה זכויות יוצרים (ראו למשל:

30

רע"א 7774/09 אמיר וינברג נ' אליעזר ויסהוף [פורסם בבנו] (28.08.12), ת"א 24478/87

31

עוזי קרן נ' יפתח שביט, [פורסם בבנו] פ"מ תשנ"א (א) 139). על כן אני קובעת כי

32

הצילומים הם יצירות מוגנות.

33

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

14. כאן המקום לעמוד על אבחנה בין הצילומים, הם היצירות נושא התביעה, לבין גופי התאורה המתועדים בהם, שלטענת הנתבעת אף הם יצירות מוגנות. לדידי, טענתה זו של הנתבעת מקומה בהליך אחר, נפרד, ככל ותמצא לנכון לפתוח הליך כזה כנגד מי שהפר, לשיטתה, את זכות היוצרים שלה באותם גופי תאורה. הנתבעת חזרה מספר פעמים על הטענה כי התובע הוא זה שצילם "ללא רשותה" את גופי התאורה ובכך הוא זה שהפר את זכות היוצרים שלה. ברם, חרף טענה חוזרת ונשנית זו, לא הגישה תביעה שכנגד. בהעדר תביעה מצד הנתבעת, איני נדרשת לשאלה אם גופי התאורה הם יצירה מוגנת, משום שאינה רלוונטית להכרעה בהליך זה.

מי בעל זכות היוצרים בצילומים?

15. ענייננו ביצירה מוזמנת, שהרי אין חולקין כי המעצבת הזמינה את התובע לצלם את הפרויקט. רלוונטי לענייננו סעיף 35(א) לחוק –
"ביצירה שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה, כולה או חלקה, הוא היוצר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין המזמין והיוצר, במפורש או במשתמע".

16. הנתבעת מבקשת ליישם את סעיף 35(א) באופן שגוי, בהתבסס על הסברה שהיצירה המוזמנת היא הפרויקט, וכחלק ממנו גם גופי התאורה. כאמור, יכול והפרויקט לרבות גופי התאורה הוא יצירה שנוצרה לפי הזמנת בעל הנכס שעוצב, אולם, התביעה דן עוסקת בצילומים ולא בעיצוב כשלעצמו. הצילומים הוזמנו מהתובע, אך אין בכך לטול ממנו את הבעלות בזכות היוצרים, שכן על פי החוק היוצר הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה מוזמנת. במקרה שלפני, כפי שאבהיר להלן, לא הוכח כי הוסכם אחרת בין התובע למעצבת.

17. מנהל הנתבעת, וואסים חאמד (להלן: "המנהל"), העיד שהנתבעת פרסמה את הצילומים באתר האינטרנט, שנה לאחר שפורסמו בדף הפייסבוק של המעצבת ולאחר שהנתבעת ביצעה "שיתוף" בעמוד שלה. לגרסתו, איש לא הלין בפני הנתבעת על השיתוף. כאמור, לדבריו בפרסום המעצבת לא הייתה אינדיקציה לזיקה של התובע לצילומים. מלבד זאת, המעצבת הזכירה בפרסום את כל הגורמים שהיו מעורבים בפרויקט, מלבד התובע. הנתבעת לא צירפה תיעוד של פרסום המעצבת לתמוך גרסתה זו, אולם עדות המנהל לא נסתרה בנקודה זו.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

18. פרסום הצילומים בעמוד הפייסבוק של המעצבת אין משמעו כי התובע העניק לה את זכות היוצרים, גם לא במשתמע. אף אחד מהצדדים לא טרח לזמנה לעדות על מנת לשפוך אור על הסוגיה. הנתבעת היא הטוענת להעברת זכות היוצרים מן היוצר אל המזמינה ומכאן עליה הנטל להוכיחה. הנתבעת לא עמדה בנטל זה, שכן לא הביאה, ולו צל ראייה, להוכחת הטענה. בנסיבות דנא, ניתן להחיל את הכלל לפיו צד הנמנע מלהביא ראיה במשפט, ללא מתן הסבר, חזקה שזו הייתה משמשת לחובתו (ראו: ע"א 8151/98 שטרנברג נ' צ'צ'יק, פ"ד נו(1) פסקה 10, 539 (2001)). ההימנעות מזימון המעצבת להעיד בבית המשפט, למרות שיכולה הייתה בנקל לאשר את טענות הנתבעת, עומדת לחובתה.

19. בדומה לכך, הנתבעת נמנעה מלזמן נציג של חברת הפרסום "פרוטלקס" חרף טענתה כי פרוטלקס, ולא הנתבעת, היא שפרסמה את הצילומים באתר. הנתבעת אף לא הגישה נגד פרוטלקס הודעת צד ג' והדברים מדברים בעד עצמם.

רישיון שימוש בצילומים

20. התובע העיד כי נתן למעצבת רישיון להשתמש בצילומים ולפרסמם. הנתבעת טוענת שבהתאם לסעיף 37 לחוק, מתן הרישיון טעון הסכם בכתב, ומשהתובע לא הציג כל הסכם כזה, הרי שלא הוכיח טענתו. מכאן, לשיטתה, לא ניתן רישיון, או שניתן שלא כדין, ולכן על התובע להפנות טענותיו אל המעצבת ולא אל הנתבעת. לא מצאתי בטענה זו ממש. אין מפר זכות יוצרים אחד פוטר מאחריות מפר אחר. על כן, אף אם הפרה המעצבת את זכות היוצרים של התובע, אין הנתבעת פטורה מאחריות לפרסום המפר שלה. ברור כי מי שהפרו את זכות היוצרים שלו זכאי לבחור אם לתבוע את המפרים, או מי מהם.

21. יתר על כן, סעיף 37 לחוק קובע –

"(א) זכות יוצרים ניתנת להעברה בחוזה או על פי דין, ורשאי בעל הזכות לתת לגביה רישיון ייחודי או רישיון שאינו ייחודי.

(ב) העברת זכות היוצרים או מתן הרישיון, כאמור בסעיף קטן (א), יכול שיהיו לגבי זכות היוצרים, כולה או חלקה, וניתן להגבילם למקום מסוים, לתקופה מסוימת או לעשיית פעולה מסוימת ביצירה.

(ג) חוזה להעברת זכות יוצרים או למתן רישיון ייחודי לגביה, טעון מסמך בכתב.

(ד) בסעיף זה, "רישיון ייחודי" – רישיון המעניק לבעליו זכות ייחודית לעשות פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11, כפי שנקבע בו, ומגביל את בעל זכות היוצרים מלעשות

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 20-09-29517 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

1 ומלהרשות לאחר לעשות פעולה כאמור". על פי סעיף זה, רק מתן רישיון ייחודי, המונע
2 מבעל הזכות, להרשות לאחר לבצע את הפעולה לשמה ניתן הרישיון הייחודי, טעון מסמך
3 בכתב. במקרה שלפנינו, התובע לא טען למתן רישיון ייחודי, להבדיל ממתן רישיון שאינו
4 ייחודי, ולכן אינו נדרש למסמך בכתב.

5 לכן, לפי הוראות החוק, זכות היוצרים בצילומים שייכת לתובע, גם אם נתן רישיון
6 שימוש למעצבת.

7

8

מי בעל הזכות המוסרית

9

10 22. התובע טען, כי מעבר לזכות היוצרים, נפגעה גם זכותו המוסרית. סעיף 45 לחוק קובע למי
11 שייכת הזכות המוסרית –

12 "א) ליוצר של יצירה אמנותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית או יצירה ספרותית,
13 למעט תוכנת מחשב, שיש בה זכות יוצרים, תהיה ביחס ליצירתו זכות מוסרית, למשך
14 תקופת זכות היוצרים באותה יצירה...;

15 ב) הזכות המוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה, והיא תעמוד ליוצר אף אם אין לו
16 ביצירה זכות יוצרים או אם העביר את זכות היוצרים ביצירה, כולה או חלקה, לאחר"
17 (הדגש של הח"מ).

18

19 23. בהינתן כי התובע הוא בעל זכות היוצרים, כפי שקבעתי לעיל, אזי הזכות המוסרית
20 בצילומים שייכת לו, בלעדית.

21 האם זכות היוצרים והזכות המוסרית הופרו?

22

23 24. זכות היוצרים מעניקה לבעליה את הזכות הבלעדית לעשות ביצירה שימוש ו/או לאפשר
24 לגביה שימוש מן השימושים המפורטים בסעיף 11 לחוק. לפי סעיף 47 מי שעשה פעולה
25 מהפעולות המפורטות בסעיף 11, ללא רשות מבעל זכות היוצרים, הפר את זכות היוצרים,
26 אלא אם מדובר בפעולה מותרת.

27

28 25. התובע טען כי הנתבעת פרסמה את הצילומים באתר האינטרנט הפרטי שלה, מבלי לבקש
29 את רשותו ואישורו לכך, ומבלי לתת לו קרדיט עליהם. הנתבעת לא חלקה על טענה זו. יש
30 לבחון, אפוא, האם מדובר בפרסום מותר והאם עומדות לנתבעת ההגנות המנויות בחוק.

31

32 26. הזכות המוסרית מוגדרת בסעיף 46 לחוק –
33 "זכות מוסרית ביחס ליצירה היא זכות היוצר –

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 (א) כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין;
 2 (ב) כי לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר, וכן כי לא
 3 תיעשה פעולה פוגענית ביחס לאותה יצירה, והכל אם יש באילו מהם כדי לפגוע
 4 בכבודו או בשמו של היוצר".
 5
 6 27. טענת התובע לעניין הפגיעה בזכותו המוסרית, התרכזה בנושא הקרדיט בלבד, משמע –
 7 קריאת היצירה בשמו - ולא נטען כי הנתבעת פגמה בצילומים או כיוצא בזה. גם כאן,
 8 הנתבעת לא הכחישה כי בפרסום לא נתנה קרדיט לתובע. כפי שצוין, היא טענה שלא
 9 ידעה כי התובע הוא זה שצילם את הצילומים, והעתיקה אותם כפי שהם מעמוד
 10 הפייסבוק של המעצבת.

הגנות

- 11
 12
 13 28. הנתבעת ביקשה לחסות תחת ההגנות בחוק, הפוטרות מחבות בגין פרסום מפר. לטענתה
 14 היא עומדת בתנאי סעי' 56 לחוק, המקים סייגים לתחולה לעניין פיצויים ללא הוכחת
 15 נזק, ותחת ההגדרה של "מפר תמים" בהתאם לסעיף 58 לחוק.
 16 אזכיר שבכתב ההגנה נסמכה הנתבעת על טענות הגנה נוספות, אולם היא זנחה אותן
 17 בסיכומיה ואיני נדרשת להכריע בהן.
 18
 19 29. סעיף 56 לחוק זכות יוצרים קובע –
 20 "(א) הוראות סעיף 56 לא יחולו על אדם שהעמיד לרשות הציבור ברשת האינטרנט
 21 יצירה אמנותית שהועמדה קודם לכן לרשות הציבור או שהרשה לאחר להעמיד לרשות
 22 הציבור יצירה כאמור, ובלבד שהתקיימו כל אלה:
 23 (1) המפר חדל מההפרה בתוך זמן סביר לאחר שקיבל הודעה מבעל הזכות או מי
 24 מטעמו בדבר ההפרה;
 25 (2) היצירה לא הועתקה מקטלוג, שמטרתו מכירה של היצירות הכלולות בו או מתן
 26 רישיון לשימוש ביצירות הכלולות בו, שהועמד לרשות הציבור ברשת
 27 האינטרנט;
 28 (3) התקיים אחד מאלה:
 29 (א) הפרת הזכות כאמור לא הייתה למטרה מסחרית;
 30 (ב) המפר הוא עמותה..."
 31
 32 30. סעיף 56 לחוק מקנה פטור מתשלום פיצויים בהתקיים שלושה תנאים מצטברים. היינו,
 33 די כי אחד מהתנאים לא מתקיים, על מנת שהנתבעת לא תזכה לפטור. התנאי הראשון

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 הוא כי הנתבעת הסירה את הצילומים מאתר האינטרנט שלה, תוך זמן סביר לאחר
2 שקיבלה הודעה מהתובע בדבר ההפרה. הנתבעת טענה שמחקה את הצילומים מהאתר
3 עם פניית התובע. טענה זו לא נסתרה על ידי התובע. לכן ניתן לקבוע כי תנאי זה התקיים.
4
- 5 31. התנאי השני בו על הנתבעת לעמוד, הוא כי היצירה לא הועתקה מקטלוג שמטרתו מכירת
6 היצירות הכלולות בו, או מתן רישיון לשימוש ביצירות הכלולות בו. אין חולק כי
7 התמונות הועתקו מעמוד הפייסבוק של המעצבת ולא מקטלוג. מקובלת עלי עמדתה של
8 הנתבעת כי הפרסום בעמוד המעצבת נועד להציג את הפרויקט ולא למכור את הצילומים.
9 לכן אני קובעת שגם התנאי השני התקיים.
- 10
- 11 32. לעניין התנאי השלישי, הנתבעת טענה כי הפרסום לא נועד לתכלית מסחרית. לגרסתה
12 הוא נעשה בתום לב ולא למטרת הפקת רווח כספי. טענתה זו של הנתבעת איננה מקובלת
13 עלי. אין חולק שהנתבעת מקיימת עסק מסחרי של עיצוב, שיווק ומכירה של גופי תאורה.
14 לטעמי, פרסום גופי התאורה שלה שכחלק מפרויקט אדריכלי, ובאתר האינטרנט שהיא
15 מנהלת, הוא פרסום לתכלית מסחרית לכל דבר וענין. המנהל בעדותו אישר כי המטרה
16 הייתה לפרסם את עצמו (עמ' 15 שו' 1-2 לפרוט'). לדידי, גם פרסום כזה אינו פרסום
17 אישי, כי אם פרסום עסקי. מעבר לכך, לא ברור כיצד פרסום צילום של עיצוב אדריכלי
18 מפרסמו אישית, כאשר בצילום לא מופיע דבר כלשהו הקשור במנהל אישית, והקשר
19 היחיד אליו הם גופי התאורה שמייצרת הנתבעת. לשיטתי, בנסיבות אלה, הנתבעת אינה
20 זכאית ליהנות מהגנת סעי' 56 לחוק.
- 21
- 22 33. האם הנתבעת נכנסת תחת ההגדרה של מפר תמים? סעיף 58 לחוק קובע כדלקמן:
23 **"הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד**
24 **ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה"**.
- 25
- 26 הנתבעת טענה שהוצג לפניה מצג, בפרסום המעצבת, לפיו הצילומים הם שלה ופתוחים
27 לשימוש הציבור הרחב, בייחוד כשהנתבעת עצמה לקחה חלק בפרויקט.
- 28
- 29 34. לטעמי הנתבעת איננה בגדר "מפר תמים". הגנת מפר תמים עומדת למי שלא ידע ולא היה
30 עליו לדעת על קיומה של זכות יוצרים ביצירה בה נעשה שימוש. בספרו **"זכויות יוצרים"**,
31 מהדורה שניה, כרך ב', (עמ' 805-804) תשס"ט – 2008 כותב המחבר, טוני גרינמן: **"לא די**
32 **בחוסר ידיעה מצד המפר כי היצירה מוגנת כדי לזכותו בהגנת הסעיף. המבחן הוא**
33 **אובייקטיבי: מי שהיה חייב לדעת כי היא מוגנת, אף אם לא הייתה ידיעה ממשית**
34 **בפועל"**. כמו כן, בע"א 1248/15 Fisher Price Inc נ' דוורון – יבוא ויצוא בע"מ

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 נקבע כי הגנת מפר תמים היא הגנה מצומצמת למקרים חריגים בלבד, למשל
2 כאשר מדובר ביצירות ישנות, שניתן להניח כי זכויות היוצרים בהן עברו לנחלת הכלל.
3 עוד נקבע בפסק דין זה, כי נטל ההוכחה לקיומה של הגנת מפר תמים מוטל על הנתבע.
4
5 35. בענייננו, הנתבעת טענה שהמעצבת פרסמה את הצילומים מבלי שציינה כי אלו צולמו על
6 ידי התובע, וכי זכויות היוצרים בהם שייכות לו, ולכן הסיקה כי מדובר בצילומים
7 הנתונים לרשות הציבור, ויש באפשרותה להשתמש בהם. יחד עם זאת, המנהל הודה, כי
8 לא בדק עם המעצבת, טרם הפרסום, אם ניתן לפרסמן באתר של הנתבעת (עמ' 14, שו'
9 4-7 לפרוט'). ועוד, הוא אישר שכלל לא סבר כי עליו לבקש אישור להשתמש בצילומים
10 (עמ' 15, שו' 5-6).
11
12 36. כאמור, נטען שמי שכלל את הצילומים באתר של הנתבעת היא חברת הפרסום (עמ' 15,
13 שו' 16-20), אך כאמור, אתר האינטרנט הוא של הנתבעת והיא הנהנית מהפרסום.
14 העובדה כי בפועל עבודת העלאת הצילומים לאתר של הנתבעת עשתה ע"י גוף אחר, שפעל
15 עבור הנתבעת (יש להניח בתשלום) אינה מקנה לנתבעת הגנה.
16
17 37. בסיכום, בתור מפעילת עסק, הנתבעת נכנסת תחת ההגדרה "היה עליו לדעת", שכן
18 כבעלת עסק העובד עם אתר אינטרנט ועמוד פייסבוק, עליה להיות מודעת לכך שפרסום
19 צילומים שלא צולמו על ידה דורש, למצער, בירור. הנתבעת, שיכולה היתה לנקוט פעולה
20 פשוטה, על מנת לברר אם הצילומים מוגנים בזכות יוצרים ובזכות מוסרית, לא טרחה
21 לעשות זאת. בהתאם לדין, התעלמותה מהאפשרות לקיום זכויות בצילומים, שוללת
22 ממנה את הגנת המפר "התמים".
23
24 38. גם אם הנתבעת סברה כי התמונות שייכות למעצבת, העובדה כי גם עמה לא ביררה בטרם
25 פרסום הצילומים, מביא למסקנה כי הנתבעת עצמה עיניה. משכך אני קובעת כי לא
26 עומדת לנתבעת הגנת מפר תמים, ומשהגעתי למסקנה זו, הרי שהנתבעת חבה בפיצויים
27 לתובע.
28 גובה הפיצוי
29
30 39. ראשית יש לבחון האם מדובר בשש הפרות (בגין כל צילום שפורסם) או בהפרה אחת.
31 סעיף 56(ג) לחוק קובע "... יראו הפרות המתבצעות במסכת אחת של מעשים, כהפרה
32 אחת". הנתבעת טענה שמדובר במכלול של צילומי אותו פרויקט, העבודה נערכה במועד
33 אחד, וכל הצילומים פורסמו ע"י המעצבת כמקשה אחת. אלמנטים אלה שציינה הנתבעת

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 מקובלים עלי. יודגש, כי עסקינן בשתי הפרות: האחת - של זכות היוצרים, והשנייה - של
2 הזכות המוסרית.
3
- 4 40. סעיף 56(ב) לחוק מציג את השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו לפסוק פיצויים
5 בגין הפרת חוק זכות יוצרים –
6 "בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לשקול, בין השאר,
7 שיקולים אלה:
8 (1) היקף ההפרה;
9 (2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;
10 (3) חומרת ההפרה;
11 (4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;
12 (5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;
13 (6) מאפייני פעילותו של הנתבע;
14 (7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;
15 (8) תום לבו של הנתבע".
16
- 17 41. ענייננו בצלם אדריכלות שצילם פרויקט אדריכלי, בו צולמו גופי תאורה של הנתבעת.
18 המעצבת פרסמה את הצילומים בעמוד הפייסבוק שלה, ללא ציון שמו של התובע כצלם
19 הפרויקט. תחילה הנתבעת "רק" שיתפה את פרסום המעצבת בעמוד הפייסבוק שלה,
20 אולם התובע טען כי לא מצא בשיתוף הצילומים הפרת זכויות היוצרים שלו (עמ' 10, שו'
21 4-6 לפרוט), זאת, ככל הנראה, כיוון ששיתוף הפרסום מהווה מעין "קישור" לפרסום
22 המקורי, לו נתן רישיון. כשנה לאחר השיתוף, ומשלא קיבלה כל תלונה על כך, החליטה
23 הנתבעת לפרסם את הצילומים באתר האינטרנט שלה, מבלי לברר עם המעצבת את מצב
24 הזכויות בצילומים. כפי שציינתי לעיל, לא ברור האם התנהלותה של הנתבעת נובעת
25 מתמימות או היתממות, ובכל מקרה העדר בירור מינימלי ופשוט ביותר, אפשר אף
26 בשיחה טלפונית קצרה עם המעצבת, מהווה לכל הפחות עצימת עיניים. על הדברים לקבל
27 ביטוי בפסיקת הפיצויים.
28
- 29 42. מנגד, מהכתובים שלפני לא עולה משך הזמן בו פורסמו הצילומים באתר הנתבעת, וכן לא
30 ברור תוך כמה זמן הוסרו. כמו כן, לא נטען לרווח של הנתבעת כתוצאה מפרסום
31 הצילומים, שכן לא נתבקשה להגיש נתוני חשיפה ו/או נתוני מכירות בתקופת הפרסום.
32 התובע, שבחר לתבוע ללא הוכחת נזק, לא הראה מה נזק נגרם לו, פרט לעובדה כי נעשה
33 שימוש ביצירותיו ללא רשות וכהגדרתו: "הנזק שלי הוא לא נזק ספציפי לפרויקט אחד.
34 אם אני נתקל במקרים כאלה יום אחרי יום אז זה נזק ארוך טווח" (עמ' 11, שו' 6-12). אני

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 29517-09-20 צרפתי נ' אורות 2000 עיצובים בע"מ

תיק חיצוני:

1 נוטה להסכים עם טענה זו של התובע. כיום, בעידן האינטרנט והרשתות החברתיות,
2 יוצרים רבים מגלים בדיעבד שימוש ביצירותיהם, ברחבי האינטרנט, מבלי לבקש את
3 אישורם טרם הפרסום, כאשר מדובר בפרנסתם. התובע העיד, כי לו הייתה הנתבעת
4 מבקשת את רשותו לפרסם את הצילומים, היה דורש תמורה בסך 1,500 ₪ + מע"מ (עמ'
5 10, שוי 29-32 לפרוטי).

6
7 43. לאחר ששקלתי את המכלול הנ"ל, אני קובעת כי על הנתבעת לשלם לתובע פיצוי בסך
8 9,000 ₪ בגין הפרת הזכות הכלכלית וכן פיצוי בסך 1,800 ₪ בגין הפרת זכותו המוסרית.
9 נוסף על אלה, הנתבעת תישא בהוצאות משפט ובשכ"ט עו"ד בסך 4,000 ₪.

10

11 זכות ערעור כדין.

12

13 ניתן היום, י"ד אלול תשפ"ב, 10 ספטמבר 2022, בהעדר.

14

15 יפעת אונגר ביטון, שופטת

16

